

... minden romániai magyar lélek nevében...

/Közvetlenül a “nemzeti pártkonferencia” után került kezünkbe a FÖLDALATTI IGAZ SZÓ c. új erdélyi magyar szamizdat lap. Nem ismervén olvasóköret, szórását és példányszámát, úgy döntöttünk, átvesszük a benne közölt cikket és főlhívást abban a reményben, hogy a cenzúrártlan szó emez új fórumának olvasótáborát talán ezzel is bővítjük./

Hajdu Győzöt az elégségesnél mindannyian sokkal jobban ismerjük. Ismerjük ömlengéseit, melyekkel a 40-es, 50-es évek dicstelen szólamait igyekszik alkalmanként, kongresszusonként... és pártkonferenciánként túlszárnyalni. No igen, a “fejlődés” és a tervteljesítés e tekintetben nem mellékes kérdés.

Mint ahogy nem mellékes kérdés Románia összlakosságának lelki-erkölcsi megtörése sem, amelynek “tudományosan” meghatározott módozatai s e módozatok leírása - akárcsak a nép kiéheztetésének, a tudományos szocializmus tételeit csomagolópapírként ehhez fölhasználó és ezért azt bemocskoló alkímiája - ott szerepel minden valamirevaló Ceaușescu-irományban és szellemként minden olyan munkában, melynek komoly és felelősségteljes szándéka, hogy zöld utat reméljen és kapjon a mai román társadalom félszemű és féleszű óriásától, a cenzúrártól.

E lelki és egzisztenciális megtörés egyik fázisa a magyar szó meggyalázása. Kelet-Európai történelmünk bővelkedik emberi gyengeségekben és embertelen aljasságokban, de soha nem került sor egy nép méltóságának oly fokú meggyalázására, mint amilyenek tanúi lehetünk napjaink Romániájában. S hogy megaláztatásunk teljes legyen, eszközként ehhez épp egy romániai díszmagyart vettek alkalmazásba, aki a decemberi RKP konferencián szerepét a maga módján még túl is játszotta. A szóban forgó szolgálatos szemetes természetesen Hajdu Győző volt. Jellemének megfelelően beszédét írástudói árulással kezdte, állampolgári talpnyalással folytatta, majd kikérte magának hogy - persze rajta kívül - bárki az erdélyi magyarság szószólójának tekintse magát.

A szuperlatívuszok, köztudott, mindig is a hazugság melegágyai voltak. Ha Hajdu mai íróink “soha nem hallott és ismert szabadságáról” beszél, akkor persze már teljesen felesleges a minden jóézésű emberben ennek hallatára ágaskodó gyanút még további magyarázatokkal tetézni. De Hajdu nem elégszik meg ennyivel, mondhatjuk azt is: szerencsére, hisz mondókájának hazugság voltán így még a gyengébb képességűek is hamar kiigazodnak.

Tapasztalataink szerint - s ezek nem mindenben egyeznek meg a Hajdu Győzőével - e dicső országban dívó szociális vívmányok, melyek egyben az írók számára a földön heverő témák, kellő mértékben jól ismertek. Elég, ha az íróember kilép lakásából, s máris belebotlik néhány garázda rendőrbé, akik (amik) a legszebb jelen reményében egyhavi fizetésüket azonmód tömény szeszre váltó, öntudatos romániai munkásokat véresre verik... Elég, ha a városhatárokon kenyérüktől megfosztott parasztok arcát figyeli. S elég, ha kinyitja a fülét, s kihallgatja a “soha ilyen nem volt még” elégtételét azok hangjából, akik a marosvásárhelyi rendőrség szabadabb szájú bennfenteseitől tudhatják, hogy a szekuritáté és a rendőrség az idén nem kap jutányosan fenyőfát az ünnepekre. “Szerezzenek maguknak!” - szól a napiparancs. “Annyian mászkálnak ilyentájt az utcákon fenyőfákkal. Szedjék ki a kezükből! Elvégre miért rendőrök maguk?!”

Nos, ha mindezt a szóban forgó romániai magyar író gondosan megfigyeli, majd elmegy a helyi laphoz az apró- és gyász híreket szerkeszteni, akkor szabad romániai magyar írónak számít, ki Hajdu Győző dicséretét már meg is szolgálta. S netán, ha ezek ellentétét írná meg

valamelyik romániai lapnak, akkor már a párt bizalmát is magáénak mondhatja. A szabadság útjai Romániában nagyon is kifürkészhetőek.

Szabadságunk letagadhatatlan jele továbbá - Hajdu Győző szerint - irodalmi és kulturális folyóirataink tömkelege, melyeknek színvonalát olvasóik kellő mértékben értékelik is. (Hajdu feltehetően itt a cenzorokra gondolt.) A szélesebb körű olvasótábor valódi véleményét - nézetünk szerint - sokkal hívebben tükrözi az a sokakban fölmerülő kérdés, hogy ha mostoha testvérlapunk, az Igaz Szó például oly nagy elismerésnek örvend, akkor miért kell hűbéresének, Hajdunak, száguldó gyászhuszárként végig-végig iramodnia Erdélyen, előfizetőket felhajtani?

Persze meglehet, hogy Hajdu Győző szándékait az a megfontolás mozgatja, hogy ha már a magyar beszédet kipofozták Románia valamennyi hivatalosnak minősíthető közegéből, akkor legalább a hazugságok frontján lehessen fönntartani a magyar írásbeliséget... De tudja-e garantálni bárki is, hogy egy idő után a román hatóságok meg nem tagadják ezt a "lehetőséget" is?

Mindezért a zagyva és gerinctelen észjárásért Hajdu Győző természetesen köszönetet mond Ceaușescunak, s nem kevesebb, mint "minden romániai magyar nevében". Ha nem lennénk mi magunk is "romániai magyar lelkek", akkor talán költői túlzásnak éreznénk ezt a megfogalmazást, vagy egyfajta szemberöhögésnek, amellyel Hajdu, lám a nagy nyilvánosság előtt, megadja az erdélyi magyarság akasztófahumorú kegyelemdőfését Ceaușescunak. De oly régen élünk már Romániában, hogy leszoktunk mind a költészetről, mind a humorról. Mindent annak veszünk, aminek hangzik, így kevésbé érnek bennünket meglepetések. S e megfontolás alapján Hajdu Győzőt is annak vesszük, ami: mocskos gazembernek, akit megmérni és könnyűnek találni nem stílus kérdése, hanem egyre inkább a diszkreditálás, a lehetetlenné tevés társadalmi programja. Mint ahogy a hivatalos Igaz Szó szirénhangjait is éppen ideje lenne már elnémítani, mert ez is egy azon kohók közül, melyekben a lelketlen, lelkiismeretlen írástudás fortélyát sulykolják az írókba, s ezek azok a helyek, amelyeknek helytartói borgőzös beszélgetésekben csak azért szólnak néha kritikusan, hogy a mámor múltával e kritikára fogékony környezetüket az állambiztonságon rögvest föladhassák.

Hajdu azért némi alappal beszélt mégis "minden romániai magyar lélek nevében". Hisz ő az, aki naponta túlad ezeken a naiv és védtelen milliókon. Ha valaki Hajdu Győző valódi életrajzára kíváncsi, akkor elég, ha könyvtára polcáról leemeli Gogol Holt lelkeit.

Mi csak abban reménykedünk, hogy a kétmilliónyi erdélyi magyar azért még nem egészen holt lélek, és meg tudja akadályozni, hogy a Hajdu-félék és társaik végérvényesen kiszolgáltassák őket annak a tébolynak, amelyet Ceaușescu rendszerének neveznek, s amely eddig minden tisztességes emberi kezdeményezést aljas módon megtorpedózott.

Az utóbbi hetekben levelek, levelezőlapok tucatjai érkeznek Erdély különböző részeiből a (hivatalos) Igaz Szó szerkesztőségéhez, a marosvásárhelyi Szentgyörgyi István Színiakadémiára, valamint a Magyar Nemzetiségű Dolgozók Országos Tanácsához, amelyeknek írói felháborodásukat fejezik ki Hajdu Győzőnek, az Igaz Szó főszerkesztőjének a decemberi pártkonferencián elhangzott felszólalásával kapcsolatban. A levélírók tiltakozásuknak adnak hangot, hogy az említett egyén az erdélyi magyarság szószólójává lépteti magát elő, miközben - nyilvánvaló karrierisztikus ambíciók megnyilvánulásaként - a hízelkedés és talpnyalás demagógiájával eszményi képet fest mostani helyzetünkről.

Fölkérünk mindenkit, ahogy az emberi jóézés és a nemzeti méltóság nevében tiltakozzon e gyalázatoság ellen!

Fölkérjük az írókat, tiltakozásuk kinyilvánításaként ne küldjenek kéziratot a marosvásárhelyi Igaz Szónak, s az elküldött kézírataikat vonják vissza!
